

儒學之徑

AVAIN KUNGFUTSELAISUUTEEN

Valittuja kirjoituksia kolmelta vuosituhannelta

Koonnut, suomentanut ja selityksin varustanut

JYRKI KALLIO

Laulujen kirjan runot suomentanut

PERTTI NIEMINEN

Gaudeamus

Copyright © 2022 Tekijä & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jukka Aalto · Armadillo Graphics

Etukannen kuva teoksesta *Jingdian shiwen* 經典釋文
(toim. Lu Deming, 1980; näköispainos Eteläisellä Song-kaudella
tehdystä puulaattapainoksesta)

KL: II.9, 29.51 · UDK: I4, 29

ISBN 978-952-345-158-2

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2022

SISÄLLYS

I PROLOGI: ”KUNGFUTSELAISUUS” ENNEN MESTARI KONGIA	
13 Teoksesta <i>Guanzi</i> (katkelmia)	128 Kuudennen kirjan jälkimmäinen osa
17 Teoksesta <i>Yanzi</i> (katkelmia)	132 Seitsemännen kirjan edellinen osa
	138 Seitsemännen kirjan jälkimmäinen osa
II KUNGFUTSELAISUUDEN PERUSTA: VALIKOITUJA JAKEITA TEOKSESTA KESKUSTELUT	
26 Vanhin kerrostuma (luvut IV–VII, IX ja III)	144 Kannustusta opiskeluun
40 Välikerrostuma (luvut VIII, X, II ja I)	147 Itsensä jalostamisesta
46 Kolmas kerrostuma (luvut XI–XV)	149 Ei joutavuuksille
60 Neljäs kerrostuma (luvut XVI–XX)	151 Kunniasta ja häpeästä
71 Interpolaatioita	154 Vastalauseita ulkomuodosta tehtäviä päätelmiä kohtaan
	156 Vastalauseita kahtatoista mestaria kohtaan
III MESTARI KONGIN ”IDEALISTINEN” SEURAAJA: OTTEITA TEOKSESTA MENGZI	
79 Ensimmäisen kirjan edellinen osa	159 Kirjanoppineiden saavutukset
85 Ensimmäisen kirjan jälkimmäinen osa	166 Kuninkuutta koskevista säädöksistä
88 Toisen kirjan edellinen osa	169 Valtakunnan vaurastuttamisesta
95 Toisen kirjan jälkimmäinen osa	170 Kuninkaista ja ylivaltaista
96 Kolmannen kirjan edellinen osa	172 Ruhtinaiden tie
101 Kolmannen kirjan jälkimmäinen osa	174 Ministerien tie
107 Neljännen kirjan edellinen osa	174 Väitteitä sodankäynnistä
112 Neljännen kirjan jälkimmäinen osa	179 Päätelmiä Taivaasta
114 Viidennen kirjan edellinen osa	182 Päätelmien oikaisemisesta
118 Viidennen kirjan jälkimmäinen osa	186 Päätelmiä perinnäistavoista
120 Kuudennen kirjan edellinen osa	187 Nimien oikaisemisesta
	189 Ihmisluonnon pahuudesta
	193 Prinsseistä
	194 Suuri yhteenveto
	195 Poikien tie

V KUNGFUTSELAISUUDEN
KADONNUTTA VARHAISHISTORIAA:
KATKELMIA GUODIANIN
TEKSTEISTÄ

- 200 Tängin ja Yün tapa
203 Luonto sukeutuu määrästä
205 Viisi toimintatapaa
208 Kuusi ominaisvahvuutta
211 Kuinka herrasmies
suhtautuu opettamiseen
213 Mustiin pukeutuneet
216 Lun herrtua Mu kysyi Zisiltä

VI KUNGFUTSELAINEN KAANON:
VIISI KLASSIKKOA JA
KOLMETOISTA KLASSIKKOA

- 220 Runoja teoksesta *Laulujen kirja*
230 Kaksi tekstiä teoksesta
Kirjoitusten kirja
234 Katkelmia teoksesta *Kevättä ja*
syksyä sekä sen kommentaareista
245 Katkelmia teoksesta
Muistiinpanoja rituaaleista
261 Katkelmia *Kuuliaisuuden kirjasta*
263 Katkelmia *Muutosten kirjasta*

VII KUNGFUTSELAISUUDEN
JA KEISARIVALLAN
KESKINÄISRIIPPUVUUS: TEKSTEJÄ
HAN-DYNASTIAN AJALTA

- 271 Katkelmia *Hanin historiasta*
274 Dong Zhongshu: *Kevättä ja*
syksyä -annaalien opetuksia
hallitsijalle (katkelmia)
283 Yang Xiong: *Korkeimman*
mysteerin kirja (katkelma)
286 Yang Xiong: *Esimerkillisiä*
selityksiä (katkelmia)
301 Ban Zhao: *Opiksi ja ojennukseksi*
naisille (katkelmia)

VIII KUNGFUTSELAISUUDEN
MUODONMUUTOS:
UUSKUNGFUTSELAISUUS

- 305 Han Yu: Alkuperäinen Tie
313 Fan Zhongyan: Yueyangin torni
315 Ouyang Xiu: Veljeskunnista
318 Wang Anshi: Vastaus
Zeng Zigun kirjeeseen
320 Su Shi: Miten uskollisuutta
lujitetaan rangaistusten
ja palkkioiden avulla
325 Su Shi: Muistopaaden
piirtokirjoitus ylhäisen Han
Wenin temppelissä Chaozhoussa
330 Zhang Zai: Läntinen piirtokirjoitus
332 Zhang Zai: Johdatus Läntiseen
piirtokirjoitukseen (katkelmia)
333 Otteita Zhu Xin kirjoituksista
342 Wang Yangming: Kysymyksiä
Suuresta opista
347 Wang Yangming: Muistokirjoitus
herra Fangille, joka myös Matalan
majan moraalinvartijana tunnettiin
349 Wang Yangming: Kirjoitusten
arvostamisesta

IX EPILOGI:
UUSKUNGFUTSELAISUUDEN
KRITIIKKIÄ

- 356 Li Zhi: Kaikki kolme oppia
juontuvat kungfutselaisuudesta
358 Li Zhi: Lapsen sydäimestä
360 Li Zhi: Vastaus kirjeessä
vääntöön, että naiset ovat liian
lyhytnäköisiä opiskelemaan Tietä
363 Gu Yanwu: Ystäville osoitettu
kirje, jossa pohditaan opiskelua
365 Otteita muista Gu
Yanwun kirjoituksista
367 Dai Zhen: Selityksiä
Mengzin tekstiin ja
kommentaareihin (katkelma)

369 VIITTEET JA HUOMAUTUKSET

LIITTEET

- 388 Sanasto
391 Henkilöiden nimiä
397 Kiinan ja kungfutselaisuuden
lyhyt historia
401 Kungfutselaisuus
nyky-yhteiskunnassa
405 Kiinan kieli

408 KIRJALLISUUTTA
412 HAKEMISTO
416 KIRJOITTAJA

TAULUKOT JA TIETOLAATIKOT

- 77 Perinteinen käsitys Kiinan
muinaishistoriasta
220 Kungfutselaiset klassikot
257 Historia on peili
284 Kungfutselaisten hyveiden luetteloja
324 Keisarillisen Kiinan
virkatutkintojärjestelmä
335 Kaavio Äärimmäisestä navasta
338 *Ren*-käsitteen kehitys
341 Tapakungfutselaisuus
398 Hallituskaudet